

2016/4

Poutník

časopis Obce unitářů v Brně

Narození Krista

<http://www.rodon.cz/admin/upload/ModuleObraz/614.jpg>

Fotografie

Slunečnice, Dýně -vypěstky a foto J. Plotěnáobálka, str.1 a 3

Narození Krista (Z cyklu Vyšebrodského oltáře - wikimedia)

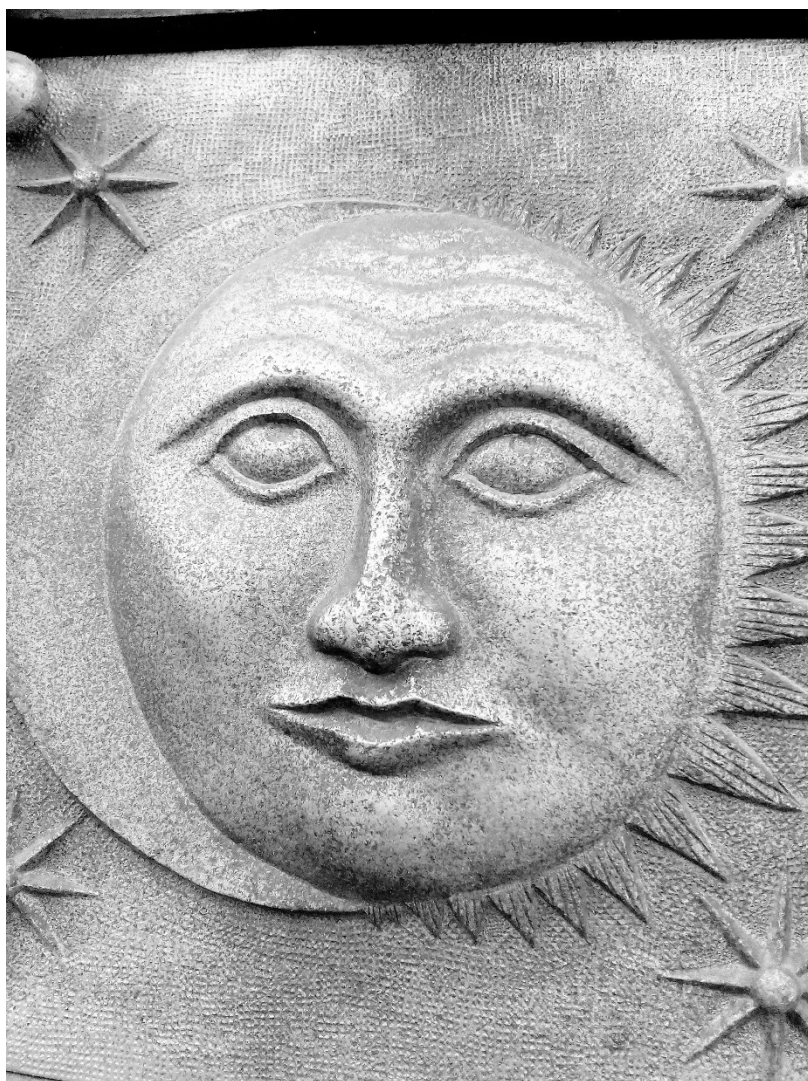
.....obálka, str. 2

Slunce a Měsíc foto J. Plotěná str.1

Fotoportrét (David Shankbone wikimedia) str. 8

Obsah

Čtení proti smutku a pro naději (<i>Rev.Mgr. J. Plotěná</i>)	2
Blahopřání	3
Prof. RNDr. PhDr. Zdeněk Neubauer (<i>Rev.Mgr. J. Plotěná</i>)	4
Elie Wiesel – ztělesněné svědomí lidstva (<i>Rev.Mgr. J. Plotěná</i>)	7
Duchovní kořeny české státnosti (<i>Ing. Libor Mikš</i>)	10
Mistr Eckhart a zen (<i>Rev. Miloš Mikota</i>)	11
MEDITACE (<i>Rev. Miloš Mikota</i>)	22
Věčnost a čas (<i>Albert Schweitzer</i>)	24

Slunce a měsíc

(Starobrněnský klášter. Mendlovo náměstí v Brně)

Léto je přímo stvořené k soustavnějšímu čtení něčeho dobrého, krásného, hlubokého jako letní příroda. Kdo žije trvale ve městě nebo jen nějakou dobu ho pracovní povinnosti či jiné okolnosti přivedly do nějakých nehostinných míst, kde zeleně rostlin a stromů a volných dalekých obzorů je poskrovnu, pozná, že bez nich člověk vlastně umírá a že je velikým darem příroda, zvláště ta letní, tak krátce jen v kráse a síle vrcholného působení slunce.

Ne, to nemá být článek o ekologii, jenom konstatování, že letní čtení, a navíc v přírodě, je si nutno často draze zasloužit a všelijakou "robotou" vykoupit a že dobrá kniha v jakékoliv podobě je velkým přínosem. Dnes máme knih všeho druhu nepřeborně. V elektronické podobě na nás mrkají jako průvodci na našich cestách vlakem či jinou dopravou. Jako věrní průvodci jsou kdykoli ochotni s námi sdílet náš čas. Člověk s tištěnou knihou v ruce dnes působí tak trochu starodávně až romanticky. A přece mám raději "skutečné knihy", totiž ty tradiční tištěné co se zcela neprakticky musí skládat, je nutno je přenášet a opatrovat a vůbec se o ně starat skoro jako o členy rodiny. Časem se stanou tak nějak součástí našeho nejvlastnějšího prostoru ba některé i nás samých. Platí to zvláště o takových knihách, které nějak inspirovaly nebo dokonce určily naši Cestu. To tehdy jestli nás zastihly připravené přijmout jejich poselství, nebo jsme v nich v tiché chvíli zaslechli dříve námi samými bezděčně umlčované volání kdesi ze své Prapodstaty. Na takové chvíle jasna se již nezapomíná, cokoliv je připomíná je pro nás nanejvýš žádoucí. Vzpomínka na první setkání s pro nás významným autorem prostřednictvím jeho textu může být záchytným bodem ve "všeo-
becných zmatcích světa tohoto" a velkou pomocí.

Pro různé čtenáře takto významnými jsou různí autoři. Pro mě jimi jsou již dávno nositel Nobelovy ceny za mír Elie Wiesel (1928 - 2016) a prof. Zdeněk Neubauer (1942- 2016). Co mají oba autoři a jejich knihy společného? Především lidskost a hloubku - prožitek dříve než něco napsali, zkušenost s bolestí a snad i z ní pramenící podivuhodnou moudrost ... a také překvapivě čas ukončení svého pozemského putování. Oba zemřeli v krásném měsíci červenci - Elie Wiesel druhého a Zdeněk Neubauer pátého července letošního roku.

Nemělo by to snad být, ale přes veškeré studování různých duchovních směrů a náboženských představ, vždy lituji každého, o kom slyším, že zemřel, že v tomto žití již neuvidí sluncem zalitou zeleň ani jasnou oblohu.

Není to zenové, buddhistické, křesťanské a snad ani unitářské, ale přece ... život je veliký dar. Oba velikáni o něm tolik věděli a pravdivě psali. V tomto čísle Poutníka uveřejňujeme o nich malé medailonky. Jejich knihy doporučujeme přibalit nejen jako letní čtení, ale vůbec pro život, proti smutku a pro naději.

Další články v tomto čísle navazují na obsah některých našich přednášek a shromáždění, jako např. komparativní studie Rev. Miloše Mikoty "Mistr Eckhart a zen". Byla nalezena v archívu brněnské obce krátce po té, co po mnoha letech jsme měli opět jednou "Eckhartovské téma". V letošním roce, přímo nabitým připomínkami 700. výročí narození Karla IV., jsme se zaměřili nejenom na duchovní přínos Otce vlasti Evropě, ale i na jiné významné historické mezníky na cestě k moudrému evropanství. Připomenutí významu učení Mistra Eckharta v tomto kontextu nemohlo chybět. Ostatně to bylo velmi oblíbené téma přednášek brněnského kazatele br. Bohumila Housera. Avšak i br. Mikota se Mistrem Eckhartem zabýval. Text uvedené studie přednesl na shromáždění v pražské Unitarii 17. 4. 1983. Další text na téma: Evropa, hledání moudrosti a duchovní kořeny, tentokrát z hlediska české státnosti, přináší článek br. Ing. Libora Mikše. V tomto čísle Poutníka vychází též zářijový program.

Vše dobré na Cestě moudrosti přeje

Jarmila Plotěná

BLAHOPŘÁNÍ

všem členům i přátelům Brněnské obce unitářů, kteří se narodili v červenci,
v srpnu a září

VŠE NEJLEPŠÍ!

- 7.7. Ing. Jana Jiříčková
13.7. Jitka Zlámalová
16.7. Miroslav Nejezchleba
20.7. Vladimír Oršulík
21.7. Ing. Václav Pivoňka

14.8. Pavla Čadová
18.8. Vladislava Platovská
22.8. Mária Hajdušková
24.8. Jaroslava Koktová
30.8. Rostislav Miča

17.9 Jitka Kandusová

Prof. RNDr. PhDr. Zdeněk Neubauer

*Vědecké poznání spočívá ve skromném vytváření
ostrůvků jasná, řádu, pravidelnosti a přehledné
srozumitelnosti uprostřed dramatu bytí.*

Zdeněk Neubauer

Náš příběh setkání s prof. Zdeňkem Neubauerem začal vlastně již ve Zlatých Horách, kde bývaly každoročně "letní ašramy" neboli týdenní i delší pobyty s cvičením jógy, duchovními přednáškami, které vedli brněnští instruktoři Ing. Hudec, br. Houser a další. Ráda jsem do Zlatých Hor jezdila, vždyť byla osmdesátá léta, nyní již minulého století (tak to letí) a cokoliv co se týkalo duchovního rozvoje člověka, natož kvalitní praktická cvičení vedená zkušenými instruktory, byla velmi vzácná. Každoročně se do Zlatých Hor sjížděli početní zájemci o duchovní Cestu, kteří se ani přísnou maunou (mlčením) a jednoduchou stravou nedali odradit.

Jeden rok byl mezi účastníky Dr. Zdeněk Fuka. Vyprávěl mi o svém plánu vydávat unitářskou nábožensko-filosofickou revui Cesta jako celostátní časopis a navrhl mi, abych se stala členkou jeho redakční rady. Tento návrh jsem přijala a tak jsme se setkávali v pražské Unitarii. Cesta začala

vycházet a svými texty přispívali členové unitářských obcí, zejména rozhovory a poezií, ale také autoři velice známí mimo Unitarii. Členem redakční rady byl i prof. Zdeněk Neubauer. To již byla léta devadesátá a v Unitarii byly problémy.

Revue Cesta se však nijak netýkaly, přinášela dál nadčasové, hluboce pojaté články. Vzpomínám, že na nějakou sebekritickou úvahu někoho z redakční rady, řekl prof. Neubauer, že Cesta je dobrý časopis, dokonce lepší než běžné tiskoviny různých náboženských obcí ve světě, které přinášejí hlavně právě aktuální zprávy z obecního života, avšak Cesta je více filosoficky zaměřená a nadčasová. Nyní se mi vybavuje, že chválil také její přehledné uspořádání, že obsah příslušného čísla je uveden výrazně na obálce časopisu.

Do revue "Cesta" nám věnoval svoji studii "O pokladu v srdci Evropy" s podtitulem "Jedna z cest k duchovnímu bohatství obrazů Vyšebrodského oltáře". Vycházela na více pokračování s černobílými fotografiemi obrazů. Upravené pak vyšlo knižně až v roce 2011, již mimo Unitarii.

Prof. Neubauer též v Unitarii občas v devadesátých letech přednášel. Dle pražských programů by se daly najít podrobnosti. Byla jsem s maminkou na jeho nezapomenutelné přednášce "Madona jako archetyp". Po své přednášce mi schvaloval zájem o mytologii, že je pro porozumění cestě člověka důležitá. Zúčastnila jsem se také některých setkáních s ním na UK, kde jsem obdivovala jak složité filosofické úvahy a niance v pojetí různých autorit z oboru, na rozdíl od jiných, vyjadřuje přehledně a jasně a bez přetřetížení cizími slovy. Také v Brně jsem byla na některých setkáních s prof. Neubauerem, např. v MZM. Tehdy jsem ještě netušila, že právě Brno je jeho rodné město.

O prof. RNDr. PhDr. Zdeňku Neubauerovi se jistě jinde dočteme mnoho. Tudíž uvádíme jen velmi stručné informace o jeho životě a díle:

Narodil se 30. května 1942 v Brně, jeho otec byl profesor ústavního práva Zdeněk Neubauer. Studoval na Univerzitě Karlově přírodní vědy a filozofii. Na počátku sedmdesátých let na téže univerzitě získal oba doktorské tituly. Pracoval v laboratořích Přírodovědecké fakulty UK, v letech 1990 až 1996 byl vedoucím katedry. R. 1991 obhájil titul docenta a v následujícím roce titul profesora na 3. lékařské fakultě UK.

Byl v naší době renesančním člověkem, v tom smyslu, že hledal Pravdu o životě a o člověku ve více vědních oborech a to neodděleně a harmonicky. Zákonitosti života zkoumal jako biolog, z jeho vědeckých objevů je významný objev tzv. “genového přepínače“, resp. objev estetiky bakteriálních kolonií. Pravdu o člověku hledal jako filosof a badatel v duchovních naukách a náboženství. Zabýval se vztahem vědy a filosofie, křesťanskou filozofií, ale i hermetismem a jazykovědou. Byl inspirativním myslitelem a ovlivnil mnoho těch, kteří se s ním setkali. Společně s Václavem a Ivanem Havlem a dalšími osobnostmi se významně podílel na duchovní tvůrčí atmosféře devadesátých let. R. 2001 se stal laureátem Ceny Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97.

Připomeňme si alespoň některé tituly z bohaté tvorby prof. Neubauera:

O cestách tam a zase zpátky 1990

Nový areopág 1992

Přímluvce postmoderny 1994

O přírodě a přirozenosti věcí 1998

Golem a jiná vyprávění o podivuhodných setkáních 1998

Biomoc 2002

Slabikář hermetické iniciace a čítanka tarotu)s J. Hlaváčkem) 2003

O Sněhurce aneb cesta za smyslem bytí a poznání 2004

Skrytá pravda země (s T. Škrdlantem) 2004

O svatém Františku aneb zrození ducha novověku 2006

O počátku, cestě a znamení času 2007

O čem je věda? Mikuláš Kusánský / Trialogus de possest 2009

Mystéria křesťanská aneb o kosmogonickém tajemství Velikonoc 2009

O pokladu v srdci Evropy. Jedna z cest k duchovnímu bohatství obrazů Vyšebrodského oltáře 2011

Rozkvétání ibišku. Poznámky k eidetické biologii 2014

Boschův triptych v zrcadle Písma. „Zahrada pozemských rozkoší“ nebo „Třetí den stvoření“? 2016

Jarmila Plotěná

Elie Wiesel – ztělesněné svědomí lidstva

„ Nevíte-li, zda to, co děláte, je správné, pak si položte otázku, zda se tím přiblížíte k lidem. Pokud tomu tak není, pak rychle změňte směr, protože co vás nepřibližuje k lidem, to vás vzdaluje od Boha. Vzdaluje-li vás vaše láska k Bohu od lidí a oslabuje-li vaši lásku k nim, pak musí být nesprávná ...“

ELIE WIESEL, Příběhy proti smutku, Praha:

Portál 1998, s. 101.

„Ztělesněným svědomím lidstva“ označil tohoto chasidského učence a světově proslulého autora, Václav Havel.

Elie (Eliezer) Wiesel se narodil 30. září 1928 v Sighetu Mermatiei

v dnešním Rumunsku v chasidském prostředí, v němž zbožnost byla samozřejmostí. Za druhé světové války se Sighet stal součástí Maďarska a v roce 1944 místní úřady deportovaly celou židovskou komunitu do koncentračního tábora Auschwitz II – Birkenau. Šestnáctiletý Eliezer byl vězněn také v koncentračním táboře Buchenwald. Z rodiny přežil pouze on a jeho dvě starší sestry.

Po válce studoval na Sorbonně a jako novinář a spisovatel přijal roli svědka a v nejvyšším slova smyslu proroka, to jest živoucí paměti burcující proti lhostejnosti a neschopnosti se poučit z toho co lidstvo prožilo. Jako první jasně pojmenoval nacistické vraždění a systém táborů smrti anglickým slovem holokaust, ve smyslu totální zničení, ... Ačkoli téma holokaustu je nějak přítomno v celém jeho díle, ve své první knize, vydané v roce 1956 a napsané v jazyce jidiš pod názvem “A svět mlčel“, popisuje svůj vlastní příběh. Roku 1958 ji vydal ve francouzštině s názvem “Noc“.

Dále napsal více než čtyřicet sbírek příběhů, biblických a chasidských vyprávění, románů a esejů. V češtině jeho knihy začaly vycházet až po r. 1989. Vzpomeňme alespoň některé:

Noc, Návrat do Sighetu, kniha rozhovorů Zlo a exil, Pátý syn, Příběhy proti smutku, Příběhy o naději, Příběhy o důvěře ...

Od roku 1955 žil v USA. Přednášel na univerzitě v New Yorku a Bostonu humanitní vědy, zejména filozofii a náboženství. Roku 1986 obdržel Nobelovu cenu za mír. Dostalo se mu řady dalších významných ocenění. Společně se svou manželkou Marion založil r. 1987 Nadaci Elieho Wiesela pro humanitu (Elie Wiesel Foundation for Humanity). A v roce 1996 založil s Václavem Havlem a Yoheiem Sasakawou konferenci Forum 2000.

Michael de Saint Cheron, který s Eliem Wieselem rozprávěl v knize

Zlo a exil píše ve své předmluvě:

„Židovské poselství Elie Wiesela, poselství bez pochlebování a moralizování, je univerzální poselství, protože právě tím, co je v něm specificky židovského, se dotýká každého člověka. Jako mluvčí univerzálního Jobova utrpení se stal Wiesel bratrem a hlasem těch, kdo znají hlas ticha, které nic úplně nezadusí, dokonce ani smrt ne.“ /Zlo a exil, Praha: Portál, 2000, s.28-29/

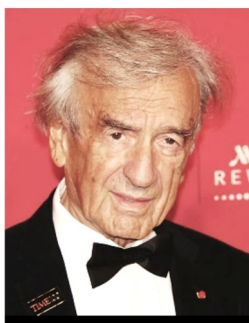
Pozemská pout' Eliho Wiesela, který odkázal lidstvu jedinečné, životně významné poselství, se uzavřela 2. července.

Nedokážu ani vyjádřit co mi přineslo a čím mne obdarovalo dílo tohoto filozofa. Snad zvolit slova, která jsem si napsala po přečtení Příběhů o naději:

„Jakoby hlubiny naší duše si našly hlubiny rodu, to je snad obraz naší současné existence, snad trochu přibližující naše touhy sny a tajné volání. Jestliže odbouráme vrstvu za vrstvou, najdeme tytéž motivy a témata našich životů a hluboko za nimi, v nepojmovosti, tentýž základ Prahlubiny. Z něho se tká a sprádá tkanivo našich životů se vzory opakujících se motivů generace za generací, dlouho, dlouho až do procitnutí.“

Jarmila Plotěná

Elie Wiesel (foto r.2012)

*Autor: David Shankbone – Vlastní dílo, CC BY 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=19251042>*

Libor Mikš

Duchovní kořeny české státnosti

Mluvíme-li o české státnosti, musíme mít na paměti, že český stát zahrnuje v současné době kromě Čech i Moravu a Slezsko. Zmiňuji to nikoli proto, že bych byl zastáncem jakýchkoli separatistických snah, nýbrž z toho důvodu, že odkaz Velkomoravské říše se v naší kultuře rovněž projevuje. A i tento odkaz vnímám jako jeden z kořenů současné české státnosti.

Než budu pokračovat dále, položím si otázku, zda je pro nás český stát opravdu nezbytný. Z historie víme, že česká státnost byla několikrát porušena. S odstupem doby se domnívám, že tato období nelze jednoznačně hodnotit negativně. Navíc, přistupujme k historickým datům kriticky, historii píše vítězové, zajímejme se o skutečné dějiny.

Existence samostatného státu je oprávněná potud, pokud vytváří podmínky pro svébytný rozvoj ducha s tím, že pozitivní výsledky takového vývoje musí dopadat na celé lidstvo. Myslím si, že obyvatelé historických Zemí Koruny české takové podněty pro lidstvo vytvářejí. A po celou dobu nás provází boj - o naši státnost zejména s Germány, o naši duchovní svébytnost. Boj, tak jak byl a je po dlouhá léta veden, považuji za nekonečný, neboť je vedený ideou "kdo z koho", a to je špatně. Přece ani Němci, ani katolická církev nejsou obecným ztělesněním zla, i když se to tak v jednotlivých případech může jevit. Jediné řešení vidím v hledání cest koexistence. A ještě lépe i spolupráce při vzájemném respektování a toleranci odlišností. Ovšem ne způsobem, jakým se jeví současná EU, kde rozpouštění naší státnosti je provázáno rozpouštěním naší svébytné kultury a naší duchovní jedinečnosti.

Nyní jen letmý pohled na určité události doby minulé a na osoby s nimi spojené. Každá z nich, jak události, tak osoby, by si zasloužily mnohem větší časový prostor.

Asi nejvýznamnější událostí období již zmíněné Velkomoravské říše je mise Konstantina a Metoděje roku 863, jejímž následkem je postupná christianizace. Původní slovanské náboženství se ovšem nevzdávalo snadno a stále patří k našim duchovním kořenům. Možná i ono je původcem české hereze, která jako vzdor katolické církvi vyústila v aktuálně proklamovaný ateismus.

Poté se mocenský vliv přesouvá a centrem se postupně stává Praha. Etablovala se první vládnoucí linie Přemyslovců, vzniká České knížectví, později království. A nutno podotknout, že obé i za přispění a podpory z německé strany. Historie nám nabízí dvě jména úzce spjatá s katolickou církví

– sv. Václava a jeho babičku sv. Ludmilu. Toto období rozkvětu vyvrcholilo za vlády Přemysla II. Otakara, krále železného a zlatého. Bitva na Moravském poli v roce 1278 toto období expanze ukončila a byla prvním výrazným přerušením úspěšného rozvoje. Další výrazné období vrcholí přesně o 100 let později smrtí stále ještě polovičního Přemyslovce, krále Karla IV.

Ale v následných zmatcích se rodí jeden z nejvýznamnějších duchovních vlivů světového významu - husitství. Podle některých informací Čtyři artikuly pražské představující husitský program podstatně ovlivnily i tvorbu americké ústavy. Stinnou stránkou husitů jsou jejich loupeživé nájezdy eufemicky nazývané spanilé jízdy. Prohraná bitva u Lipan v roce 1434 znamenala postupný konec husitské éry a opětné posílení vlivu katolické církve.

Vedle husitství se však v této době zrodil ještě jeden vliv, podle mého názoru velmi nedoceněný a rozhodně ne méně významný - spisy Petra Chelčického. I on patří k našim duchovním kořenům, což se z vnějšku může jevit jako neprůbojnost a holubičí povaha. Chelčický myšlenkově velmi ovlivnil mimo jiné L. N. Tolstého a zmiňuje se i v souvislosti s Ghán-dím.

Musím se alespoň zmínit o Jiřím z Poděbrad a jeho snaze o užší spolupráci v rámci Evropy. Nyní uděláme skok k dalšímu vrcholu, jímž je vláda Rudolfa II. Habsburského. Vláda Habsburků zajistila katolické církvi velmi silnou pozici. Přesto Rudolfův majestát z roku 1609 zajišťoval náboženskou svobodu. Bohužel neshody v řadách české šlechty vedly v roce 1620 k prohrané bitvě na Bílé Hoře s následným faktickým přerušením české státnosti na dlouhých 300 let, i když součástí habsburské monarchie jsme se stali již v roce 1526. Přesto do tohoto přelomového období spadá činnost další osobnosti světového významu, a tou je J. A. Komenský.

Naše existence v rámci Rakouské, později Rakousko-Uherské monarchie bývá nazývána obdobím temna. Budiž však přičteno k dobru, že nás zcela nezadusila a jakási omezená svébytnost nám byla umožněna. Katolická církev měla rozhodující vliv, projevy hereze byly povětšinou nekompromisně potlačovány. Určité nepřilíš výrazné uvolnění přinesl až Toleranční patent Josefa II. z roku 1781.

Z období národního obrození alespoň jmenujme Josefy Dobrovského a Jungmanna. Postupné znovu vytváření národního povědomí a národní kultury se samozřejmě odrazilo i ve snahách o politické osamostatnění. První nevyužitou příležitostí byl revoluční rok 1848, druhou příležitost v roce 1866 využili pouze Maďaři. Přesto však k nám poté byla monarchie

mnohem vstřícnější. Ostatně moc se o tom nemluví, ale významným přispěvatelem na výstavbu národního divadla byl i císař František Josef I.

Jedním z důsledků I. Světové války byl i vznik samostatného československého státu v roce 1918 s výraznou postavou prvního prezidenta T.G. Masaryka. Toto období již spadá do naší přímé rodové paměti. Alespoň zmínku si zaslouží i spisovatel světového významu Karel Čapek. Pro nás je však důležitý i jeho jmenovec Norbert Fabián, který stál u zrodu českého unitářství. A opět po 20 letech naděje přichází osudný rok 1938, rozdělení státu, okupace, a následně rozpoutání hrůz 2. světové války. Rok 1945 zdánlivě přináší novou naději svobodného rozvoje, jenže o našem dalším osudu bylo v podstatě rozhodnuto již v Jaltě. Přes čtyřicetileté budování komunismu, které duchovnosti příliš nepřálo, se dostáváme do současnosti. Ta je charakteristická v podstatě logickými a zákonitými snahami o integraci v rámci EU.

Na závěr se opět dostáváme k otázce v úvodu, nakolik je pro nás vlastní samostatný stát v současnosti nezbytný. A bohužel musím konstatovat, že dle mého názoru projekt EU zklamal, a navíc je v současné době již nereformovatelný. A navíc se domnívám, pokud se svět nezbaví idejí dravého a expanzivního kapitalismu, vždy budou tendence těch silnějších vytvářet si kolonie z těch slabších. A v takových podmínkách je k uhájení vlastních zájmů a vlastní svébytnosti samostatný stát nutností. I přesto považuji integrační snahy za správné, za zákonitý vývoj, jen musíme být při jednáních mnohem obezřetnější a méně naivní, jak tomu bylo při referendu o vstupu do EU. Okolnosti kolem schvalování Lisabonské smlouvy již jasně naznačily, že se EU neubírá žádoucím směrem. Z duchovního hlediska byl chybou i vstup do NATO, i když chápu, že politicky naše situace byla a stále je velmi složitá.

A úplným závěrem si v těchto souvislostech jako námět k přemýšlení dovolím upozornit na jednu knihu J. Maliarika s názvem „Unia Slovensko – Polsko – Česká“.

Ostrava, červen 2016

Miloš Mikota

Mistr Eckhart a zen

Z buddhistických směrů byl zen-buddhismus posledním, který se dostal na Západ. A není tomu ani tak dávno. Před 1. sv. válkou existovala pouze jediná práce o zenu, vydaná na Západě, a to od Kaitena Nukuriyi “NÁBOŽENSTVÍ SAMURAJŮ”, což budilo pozornost spíše jen u odborníků - orientalistů.

Teprve v třicátých letech byl vzbuzen širší zájem o zenové spisy profesora Daisetz Taitaro Suzukiho, především o jeho "Essaye o Zenbuddhismu", jichž vydal několik svazků.

ZEN se stal velmi atraktivním, zejména po II. sv. válce, u lidí, jejichž mysl byla unavena konvenčními formami náboženství a kteří hledali něco hlubšího a účinnějšího. Řekli bychom, že hledali to, co unitáři nazývají "praktickým náboženstvím" nebo "náboženstvím tvůrčího života". Nebo také "přímou stezkou". To vše ZEN nabízel. Bez jakýchkoli formalit, obřadů, věroučných pouček, bez prostředníků. V zenu je možno dostat se do přímého kontaktu s Pravdou či Nejvyšší Skutečností.

O totéž usilovali i křesťanští mystikové ve středověku a novověku. V Brně jsme v sedmdesátých letech uspořádali cyklus "Západní a východní mystika", ve kterém jsme si také připomněli jednu z knížek profesora Suzukiho, která vyšla v šedesátých letech pod názvem "Západní a východní cesta - Essaye o křesťanské a buddhistické mystice" (německy, anglicky 1960)

Jedna z kapitol má název "Mistr Eckhart a buddhismus". Tato kapitola mne pochopitelně zaujala nejvíce a proto jsem si ji přeložil. Musím přiznat, že do té doby jsem mystiku pokládal - asi jako mladý Lev Nikolajevič Tolstoj - za neslučitelnou s opravdovým a praktickým náboženstvím denního života. Profesor Suzuki mi však otevřel oči. Kapitulu o Mistru Eckhartovi uvádí Suzuki vzpomínkou, kterou ocituji doslova:

„Když jsem poprvé četl malou knížku kázání Mistra Jana Eckharta, - a to bylo více než před půl stoletím - zapůsobila na mne tak silně, neboť jsem nikdy nepředpokládal, že by vůbec někdy nějaký křesťanský myslitel - ať starý nebo moderní - mohl se projevit takovými odvážnými myšlenkami, jaké byly vysloveny v těchto kázáních.“

Pochopitelně, že jsem si také co nejdříve kázání Mistra Eckharta opatřil a od té doby jsem je přečetl několikrát a vždy byly podnětem k nějaké duchovní úvaze. A to nejen mojí, ale i jiných bratří a sester, kteří si jako já Mistra Eckharta oblíbili.

Předpokládám proto, že jeho osobnost je v unitářských kruzích dostatečně známa. Pro nás je též důležitým faktem, že Mistr Eckhart byl a je dosud katolickými kruhy považován za kacíře.

V knize jezuita Jaroslava Ovečky „Úvod do mystiky“ (vydané 1947) se dočítáme, že je třeba varovat čtenáře před spisy Eckhartovými pro "jejich objektivní bludy a špatné formulace", které prý mohou "čtenáře nevyškoleného ve scholastické filosofii a teologii a neznalého dějin dogmatismu, svést na myšlenkové scestí." Dále pak píše, že tohoto "kacíře" nelze rehabilitovat a proto prý doporučil svému příteli, aby spisy Eckhartovy nečetl,

stejně jako spisy pozdějšího mystika Michala de Molinose (1628- 1696), který prý byl také kacír a kvietista a za své bludy byl odsouzen k doživotí v klášteře, kde zemřel.

Podobně byl odsouzen i dominikánský mnich Tomáš Campanella, autor "Slunečního státu", kterého si velmi vážil náš Jan Amos Komenský. Campanella žil v letech 1568-1639. Komenský se o něm zmiňuje ve VŠENÁPRAVĚ.

Takových "kacírů" bychom mohli jmenovat více, kteří se zasloužili o posun lidského ducha vpřed. Ale vraťme se k Mistru Eckhartovi, který vedle Jakuba Böhma nejvíce ovlivnil německou a evropskou mystiku.

Z knížky profesora Suzukiho se dovídáme, že Mistr Eckhart byl "neobyčejným křesťanem" a jeho křesťanství "jedinečné".

Prof. Suzuki byl překvapen, jak velmi blízké byly Eckhartovy myšlenky buddhistickým představám, tak blízké, že by se o nich mohlo říci s jistotou, že „byly ovlivněny buddhistickými spekulacemi“. Ve skutečnosti však Mistr Eckhart vychází ze svých vlastních zkušeností, které prýštily z jeho hluboce založené náboženské povahy.

Mistr Eckhart byl nejen náboženským myslitelem, ale také náboženským praktikem. Své "vnitřní" neboli "esoterní" poznání snažil se uvádět v soulad s oficiálním křesťanstvím, protkaným mýty a legendami. Jak vyplývá z inkvizičních dokumentů a z papežova rozhodnutí (Jana XXII.) o inkvizičním návrhu, které byly vydány až po smrti M. Eckharta, je zřejmé, že oficiální církev s Eckhartovými názory nesouhlasila a jeho stoupence, zvané "Přátelé Boží" tvrdě pronásledovala a topila je v Rýnu.

Po pěti stech letech studuje Eckhartovu nauku zen-buddhistický filosof, profesor Suzuki, a shledává v ní neobyčejnou podobnost, ba mnohdy i shodu, se zenovými názory.

Vezměme nejprve problém času a stvoření. M. Eckhart praví, že „čas nemá nic co činiti ani s Bohem, ani s duší. A kdyby Bůh mohl být dotčen časem, nebyl by Bohem. Bůh t v o ř í s v ě t teď právě tak jako dne prvého, avšak tvoří v ě č n ě, a ve věčnosti není ani zítra, ani včera, je pouze trvající t e d' a nyní.

Co to znamená? Znamená to, že M. Eckhart věřil, že lidská duše se může spojit s Bohem již nyní a ne jenom po smrti. Duše, která se vymanila z času „musí se vyšínouti výše a musí státi úplně v tomto bohatství Božím. Tam je šíře i délka, které však nejsou ani daleké, ani široké. Tam pozná duše veškeré věci...“

Prof.Suzuki zde cituje věty z Eckhartova kázání u příležitosti památného dne svátého Germanuse. V této úvaze uvedené citace pocházejí většinou

z Eckhartova kázání dle ev. Lukášova "O VYPLNĚNÍ". V obojím nacházíme myšlenku, že Bůh je ve světě stále činný a že duše, když se dokáže určitým způsobem vyladit a povznést (relaxací, koncentrací a meditací) a tak se oprostí od času a prostoru, takže "stojí v bytostném nyní", tu Bůh-Otec způsobuje, že se v ní rodí Kristus (čili čistý duch) a duše je znovuzrozena...

Další citáty jsou vybrány z různých kázání a statí Mistra Eckharta:

„Bůh je ve všech věcech jejich pravým Bytím. Ve všem svém počínání nemá v sobě Bůh stínu časnosti nebo změny. U něho neexistuje žádná ohraničenost, ani konečnost. Jeho činnost je bezprostřední a v tom spočívá jeho Všemohoucnost. Jeho přirozeností je L á s k a.“

„Bůh ale nepůsobí jako libovůle, nýbrž proto, že musí, protože jinak by popíral sama sebe - svůj božský zákon - a zrušil by tak svou existenci, což by bylo protismyslné. V Bohu neexistuje čas, jsou to jenom tvorové, kteří přijali dočasnost.“

„Byli bychom bláhoví (jak tvrdí Suzuki), kdybychom tvrdili, že Bůh stvořil svět včera nebo v kterémkoli jiném minulém čase a nebo že ho stvoří či dotvoří zítra. Bůh tvoří světí a vše v něm v jediném přítomném nyní a čas, který se nám lidem jeví jako uplynulých tisíc let, je pro Boha rovněž přítomností.“

DUŠE, která je ponořena do této Boží přítomnosti, je znovuzrozena v Bohu. A to ne jednou, ale tak často, jak se dokáže dostat do tohoto stavu.“

Zatímco katolický autor Ovečka pochybuje o tom, že Mistr Eckhart měl nějaký hlubší duchovní zážitek, profesor SUZUKI je o tom naprosto přesvědčen. Praví, že si je jist, že M. Eckhart měl skutečně zážitek "satori" (což je indické, "samádhi"). A to jistě nejednou. (SATORI, čínsky WU definuje prof. Suzuki jako intuitivní vhled do nitra v protikladu k intelektuálnímu a logickému chápání. Satori znamená odhalení nového světa, který pro ducha zapleteného ve zmatku dualismu, zůstává nepoznán.)

Všem takovým kritikům říká M. Eckhart:

„Mnozí lidé se marně snaží poznat věčné věci. Nemají úspěch, pokud se jejich srdce třepetá ještě ve včerejšku, v čase a v prostoru. Ve věcech božských musíš být uchvácen Bohem.“

Z těchto krátkých ukázek z tvůrčí dílny vyplývá, že jeho osobní názor se značně liší od pojetí stvoření. A jeho pojetí Boha nemá vůbec nic s pojetím Boha, jaké má většina křesťanů (ortodoxní, křesťané, liberální a také unitáři křesťanství, zejména v Maďarsku, v Rumunsku a částečně také v USA).

Profesor Suzuki končí svou kapitolu o Mistru Eckhartovi vlastní úvahou, inspirovanou Eckhartovými názory: „Bůh není matematicky prokazatelný v čase. Jeho tvůrčí činnost není historická, nemá začátek a nemá konec, je zcela a úplně neměřitelná. Ona proudí nepřetržitě. Není to úkon včerejška, dneška nebo zítřka, je to činnost, která vychází z bezčasovosti, z absolutního prázdna.

Božské dílo děje se stále, v jeho přítomnosti, v bezčasém nyní a teď. Božské dílo je dokonalá láska, láska účelovosti a časové měřitelnosti.

Toto učení a tato idea o absolutní přítomnosti a o stvoření (či tvoření) světa z ničeho, jsou velmi blízké buddhistické nauce o prázdnotě, zvané ŠUNYATA.

V další kapitole uvádí profesor Suzuki citáty, které vyjadřují Eckhartovy představy o “BYTÍ“, “ŽIVOTĚ“ a o “ČINNOSTI“.

„Mistr Eckhart“, praví Suzuki, „je velmi často vysoce metafyzický a proto se s údivem ptáme, jak mu jeho prosté, neučené posluchačstvo mohlo rozumět. Uvedený problém Bytí a Boha, který tvoří svět z NIČEHO, je musel přivést do velkých rozpaků.“

K tomu musím poznamenat, že se zde prof. Suzuki částečně mýlí. Především M. Eckharta neposlouchali jenom prostí lidé, a za druhé, doktrína o stvoření z ničeho byla známou katolickou doktrínou. Co bylo nové a “jediné“, to byl právě Eckhartův výklad, a ten se nezamlouval právě těm “učným“ kritikům, kteří jej nakonec obžalovali z kacířství. Prof. Suzuki má však pravdu v tom, když říká:

„Samotné myšlení nebo logické uvažování nikdy nerozřeší hlubší náboženské problémy. Eckhartovy zkušenosti mají hluboké kořeny v podstatné a transcendingující zkušenosti o Bohu jako o Bytí, ve kterém Bytí a Nebytí jsou totožné. On vidí v nejnepatrnější věci božského stvoření veškerou nádheru jeho JSOUCNA (či jeho JÁ JSEM). Buddhistické osvícení není nic jiného než tato zkušenost onoho Jest neboli TATHATÁ (tak jest), které v každém z nás lidí přebývá jako potencionální síla.

Vše, co jakkoli jest, je založeno na Bytí - má své základy jedině v Bytí. Vše, co je nedostatečné, je odpadem od Bytí. Celý náš život by měl být Bytím, protože pokud je život Bytím, potud je v Bohu.

Život může být sebenepatrnější, ale pokud je Bytím, je ušlechtlejším než vše, co kdy život získalo. To nejmenší, co člověk pozná v Bohu, třeba by poznal jenom květinku, ale tak, jak její Bytí je v Bohu, to by bylo vzácnější než celý svět.“

Tato stať by se mnohému mohla zdát příliš abstraktní (jako vše, co bylo vytrženo z delšího kontextu). Proto se podíváme na obsah celého kázá-

ní. Bylo určeno ke dni na počest „svatých mučedníků“, kteří zahynuli mečem. M. Eckhart začíná tím, že smrt a utrpení, jako vše, co náleží tomuto světu, jsou konečné. Pokračuje pak radou, abychom se chovali tak, jako bychom byli mrtví či umrtvení, takže ani slast, ani žal se nás nedotknou, (to nám zase připomíná Bhagavadgítu).

M. Eckhart cituje sv. GREGORIA, že „nikdo nemůže být v bohaté míře naplněn Bohem, pokud není do základu tomuto světu mrtev...“

Eckartova zmínka o květině nám připomíná nejen „Buddhovo květinové kázání beze slov“, ale také setkání Nansena a Mistra Rikka, při kterém Mistr zenu poukázal na drobnou květinu, kterou přinesl do kláštera. Prof. Suzuki má za to, že křesťanské náboženství obsahuje zkušenosti, které ve své podstatě nejsou odlišné od zkušeností buddhistických. To, co nás rozděluje, je pouze terminologie, která nás dělí a vede k neúčinnému plýtvání sil. Měli bychom proto pozorně zvážit a přezkoumat, zda je tu opravdu něco, co nás navzájem odcizuje (nás křesťany a buddhisty) anebo zda je tu nějaká základna, na které či ze které bychom mohli učinit společně duchovní pokrok.

Prof. Suzuki, když psal svoji studii o M. Eckhartovi, jakoby předvídal budoucí spolupráci buddhistů a křesťanů, jaká se uskutečnila v rámci IARF. Do tohoto mezinárodního svazu přistoupila buddhistická laická společnost Rissho Kosei-kai v roce 1969. Rád bych zde připojil slova prezidenta RKK Dr. Nykkyo Niwana, která pronesl v diskusi s katolickým profesorem Makibi Enomyou (pův. jm. Dr. Hugo Lasalle, S.J.), který přežil atomový výbuch v Hirošimě a který se řadu let zabýval praktickým provozováním zenu:

„Slyšel jsem, že při své práci jako křesťanský misionář praktikujete cestu zenu. Účelem zenu je usnadňování dosažení stavu zničení ega (což je SATORI). Věřím, že cvičení zenu v kombinaci s křesťanstvím jste prokázal nejupřímnější snahu dosáhnout božské cesty ... Nezáleží na tom, jak skvěle znějí slova, pokud náboženství není vyjádřeno činností, není to opravdové náboženství.“ Pro značnou jeho délku nemohu celý tento zajímavý dialog citovat. Chci jenom připomenout, že katolický profesor Lasalle /Makibi Enomiya/ je autorem knihy „ZEN - CESTA K OSVÍCENÍ“, která vyšla v Tokiu v roce 1958. Krom svých osobních zážitků ze zazenu (t.j. v meditaci) konfrontuje své křesťanské hledisko s názory buddhistických mnichů.

Chtěl bych z této knihy ocitovat alespoň jeden odstavec. Páter Lasalle tam praví:

„Buddhista se v zenu ubírá právě opačnou cestou než křesťan. Ten začíná vírou v Boha a na tomto základě usiluje o mravní čistotu a dokonalost.

V ZENU se naopak začíná usilovat o mravnost a dokonalost bez víry v Boha, a teprve na konci se přichází k Bohu. Čím dále člověk pokročil ve svém úsilí směřujícím k dokonalosti, tím lépe chápe svou víru v Boha.

Posuzováno tímto způsobem, je o s v í c e n í skutečně cestou k víře v Boha a k lásce k Bohu, a t o c e s t o u p ř í m o u.“

Buddhisté, ač mají také něco jako „kázání na hoře“ a kázání o lásce (KERANYIYA METTA SUTTA), mluví o lásce málo, protože lásku považují za prožitek. K několika citátům M. Eckharta o tom, že d u š e, jako dílo Boží, je cele naplněna láskou, protože Bůh je láska, a tou láskou, kterou Bůh miluje sebe sama, že miluje všechny bytosti, poznamenává Suzuki:

„Tato myšlenka je v určitém smyslu podobná buddhistické myšlence všeobsáhlého osvícení. Když Buddha (podle buddhistické literatury) dosáhl osvícení, poznal, že všechno bytí - pocítěné i nepocítěné - je ve stavu osvícení.

Idea osvícení se může jevit buddhistům snad neosobněji a metafyzičtěji než křesťanům. V obojím však (jak v buddhismu, tak i v křesťanství) jsou prvky, které možno nazvat iracionální (nadrozumové). Tyto souvisejí s lidskou touhou po lásce.

Na druhé straně i buddhistické učení o Osvícení není zdaleka takovým studeným metafyzickým systémem, jak se mnohým lidem jeví. L á s k a je totiž podstatnou součástí zážitku osvícení.

Osvícení neznamená nějaký útěk ze světa, neznamená to ani sezení se zkříženýma nohama na vrcholu nějaké hory, odkud by člověk shlížel na bombami ničené lidstvo tam někde dole.

„OSVÍCENÍ obsahuje více slzí, než si myslíme.“ (Ale slzy a lítost a soucítění, to není ještě všechno, ba možno říci, že to je ještě málo, pokud to člověkem nepohne k radikální změně charakteru nebo k rozhodnému činu.)

M. Eckhart praví: „Co je život? Božské Bytí je můj život. Jestliže můj život je Božským Bytím, tedy musí být také mé, co je Boží. Žít v duchu a v pravdě, to znamená žít nepřetržitě v Bohu. Kdo takto žije, skrze toho Bůh koná své dílo a on zase dílo Boží.“

„Když si přečteme tyto citáty (říká Suzuki), je nám hned jasné, proč ortodoxní křesťané (=fundamentalisté) nazývali M. Eckharta v jeho době „kacířem“.“ V dalším se Suzuki zamýšlí nad tím, **proč si lidé nerozumějí**, a zejména, proč někteří lidé Mistru Eckhartovi neporozuměli (viz O.P. Ovečka). Praví: „Možná, že to musíme přisoudit psychologické zvláštnosti, že v myšlení a cítění člověka se objevují dvě tendence: EXTROVERTNÍ a INTROVERTNÍ, první je zaměřena navenek, druhá do nitra, jedna je objektivní, druhá je subjektivní. Tento protiklad je vyjádřen také cizími slovy

jako:

EXOTERNÍ a ESOTERNÍ

a to platí pro obě náboženství, jak pro buddhismus, tak i pro křesťanství.

Protiklad těchto dvou tendencí je někdy tak veliký a tak hluboký, že je nemožné je vzájemně smířit. (Proto lidé těchto protikladných temperamentů si nerozumějí ...)

S tímto hlubokým rozporem souvisí i Eckhartovo povzdechnutí nad jeho žalobci, že nejsou schopni pochopit jeho názory:

„Kdybyste poznávali svým s r d c e m , porozuměli byste dobře co říkám - neboť říkám pravdu a PRAVDA to říká sama.“

Jedním z Eckhartových kacířstev byl jeho sklon k panteismu. Šli bychom ale příliš daleko, kdybychom M. Eckharta označili sumárně za panteistu tím, že bychom z jeho kázání vybrali jednu nebo dvě věty. Přesto není pochyb o tom, že jeho kázání obsahují mnoho myšlenek velmi blízkých panteismu či spíše panenteismu.

Aby se těmto výtkám vyhnul, zdůrazňuje M. Eckhart na mnoha místech rozdíl mezi STVOŘITELEM a stvořením. Avšak mezi jednorozným Synem a duší nevidí žádného rozdílu. Praví: „Látka a forma jsou jedno v Bytí, v žití a v konání. Přesto však látka není formou a forma není látkou. Tak je to i s naší větou o Synu a o duši. Zbožná duše je podle Jana (17:21) zajedno s Bohem. (Ježíš se v tomto textu modlil: „Ať všichni jsou j e d n o , jako Ty, Otče ve mně a já v Tobě, ať jsou dokonale uvedeni v j e d - n o t u !“)

A přece to není panteismus. Samo stvoření přece není Stvořitelem, ani zbožný člověk není Bohem. Ani mahájánový buddhismus není podle Suzukiho panteistický.

M. Eckhart také činí rozdíl mezi vnějším a vnitřním člověkem (exoterním a esoterním) a co člověk vidí a slyší, není absolutně totéž, co člověk nevidí a neslyší. V určitém slova smyslu můžeme říci, že nežijeme v jednotném světě (vzhledem k různým typům lidí, kteří mají různé představy, jež pro ně jsou skutečností (viz lidé barvoslepí a pod.), kdežto pro ty druhé nikoli. Proto vedle Nejvyšší Skutečnosti, či Absolutního Božství existuje řada rozmanitých představ osobních bohů (Išvarů), které vznikají v lidské mysli. Avšak Božství (=Absolutno), které by bylo trvale nehybné, neotřesitelné, nepohnutelné, nepřístupné, by bylo zároveň nepochopitelné.

V jistém smyslu toto Božství jako Nejvyšší Jsoucí a Jediné Bytí musí vyjít samo ze sebe, aby se stalo sebou samým. Tento paradox může po-

chopit jenom člověk vnitřní. Vnější člověk to nemůže pochopit nikdy, protože vidí svět pouze svými smysly a intelektem.

V kázání „O odloučenosti“ praví M. Eckhart:

„Nuže, v každém člověku, jak mistři učí, jsou vlastně dva lidé: zevní člověk smyslový, jemuž slouží pět smyslů. A za druhé je tu vnitřní člověk. Každý člověk, který Boha miluje, používá duševních sil zevního člověka potud, pokud je toho pro pět smyslů naprosto třeba. Jeho vnitřní člověk se obrací k smyslům jenom proto, aby nemohly svých schopností použít zvířecím způsobem, jak to mnozí lidé činí. Ale přebytek sil z toho, co dává duše smyslům, užívá pro vnitřního člověka. A když tento vnitřní člověk má před sebou něco opravdu vznešeného a ušlechtilého, tu stáhne duše síly, které propůjčila pěti smyslům, do sebe...

Naopak zase nižší, zvířecí člověk odnímá svému vnitřnímu člověku veškeré síly duše a užívá jich ve světě zevním “

Ať byly Eckhartovy vlivy, říká Suzuki, z pramenů židovských (Maimonides), arabských (Avicena) nebo novoplatonských jakékoli, není pochyby o tom, že měl své vlastní postřehy, které vycházely z jeho osobních zkušeností - náboženských i jiných - a že tyto zkušenosti měly jedinečnou podobnost se zkušenostmi mahajanového buddhismu.

Coómaraswámi má pravdu, když říká, že Eckhart vykazuje podivuhodnou shodu s indickým myšlením. Jeho pasáže a mnohé věty se čtou jako přímý překlad ze sanskrutu. Tím se však nechce vyvolat dojem, že by v Eckhartových spisech byly skutečně prvky indického myšlení, ačkoli v evropské tradici byly již určité orientální vlivy v neoplatonských a arabských pramenech. Co daleko více podtrhuje a dokazuje onu shodu není ve vzájemném vlivu myšlenkových systémů, nýbrž ve vzájemném vztahu metafyzických tradic celého světa a všech dob.“

Suzuki se dále pokouší prozkoumat Eckhartovu blízkou příbuznost s hlediskem nauky o prázdnotě. Tato buddhistická nauka o prázdnu (šunyatě) je na neštěstí na Západě zela nepochopena. Zdá se, že slovo jako “prázdno“ a “prázdnota“ lidi děsí, ačkoli v normálním životě nemají přece nic proti užívání těchto slov. A ačkoli ta či ona indická myšlenka byla (na Západě) nazvána nihilistickou, přece nikdy to nebylo vytýkáno M. Eckhartovi, který užívá takových slov jako “pustina“, “poušť“, “ticho“, “mlčení“, “nicotnost“ a pod. Pravděpodobně proto, že západní myslitel chápe tato slova s jejich historickým pozadím. Jakmile však má posuzovat cizí, neproověřený systém z jiné duchovní atmosféry, ztrácí svou uvážlivost a odsuzuje tyto výrazy jako negativistické, anarchické či nihilistické. v témže kázání (O odloučenosti) píše M. Eckhart:

„Četl jsem mnoho spisů také od pohanských filosofů a mudrců, právě tak jako ve Starém a Novém zákoně a vážně a s velikou pílí jsem usiloval o nejvyšší a nejlepší ctnost, kterou by se člověk přiblížil k Bohu a o sílu, kterou by se znovu stal rovný Jeho obrazu... A ačkoli jsem vynaložil veškerou schopnost přijít na kořen té věci, shledávám, že touto ctností není nic jiného než odloučenost (od všeho vytvořeného).“

Co je tedy smyslem plné o d l o u č e n o s t i ?

Podle M. Eckharta to nemůže být “to nebo ono“, je to čisté NIC - je to nejkrajnější bod, jimž Bůh v nás působí. Plná odpoutanost je bez vztahu ke stvořenému ... je pánem sebe sama ... nic nemá podobného ani nepodobného s žádným stvořením. Vše, co si přeje, je být s á m s e b o u , nic než to. Neboť být tím či oním, znamená něco chtít. Odpoutanost však NECHCE NIC! (Nepoutá se k ovoci svých činů. Ale nezříká se činnosti.) Podle M. Eckharta:

„ČINY, jakožto takové, mohou býti rozdílné, jestliže však naše NALADĚNÍ SRDCE jest ve všech činech totéž, mají pak naše ČINY stejnou hodnotu a Bůh nám září i ve světském počínání, právě tak jako v počínání nejsvětějším.“ (pozn.: biblická Marie a Marta).

Na čem záleží, říká M. Eckhart, je náš DUŠEVNÍ POSTOJ, který by měl být, POZITIVNÍ - KLADNÝ a naše MEDITACE A MODLITBY by měly být vždy AFIRMACÍ!

Prof. Suzuki dokonce porovnává M. Eckharta s čínským klasikem Lao-Čem, který o svém božství, které nazýval TAO, takto pěl:

TAO se podobá prázdnému sudu,
ze kterého něco vytéká,
aniž by se doplňoval ...
Jdou mu vstříc a nevidí jeho líce,
následují jej a nevidí jeho záda.
Kdo prastarou stezkou *TAA* jde,
ten ovládá podstatu věcí
a poznal prapodstatu.

Profesor Suzuki viděl mnoho podobností mezi naukou M. Eckharta a mnohými zenovými mistry z různých míst a z různé doby. Podle něho jejich nauky jsou blízké, jejich pronikavé myšlenky roztínají roušku zakrývající Pravdu Nejvyšší Skutečnosti.

V této úvaze jsem se snažil ty podobnosti odhalovat a zdůrazňovat. Mám velkou úctu a obdiv k zenové filosofii i k zenové praxi, ale ještě větší

k Mistru Eckhartovi. Nechme jej proto v závěru promluvit přímo k našemu srdci:

„Kdo chce něčeho dosáhnout, musí být vnitřně rozpálen tou nejvřelejší láskou, LÁSKOU K BOHU, která je zároveň i LÁSKOU K ČLOVĚKU.“

V této naší časnosti oslavujeme věčná zrození, která Bůh bez přestání vykonal a stále vykonává. Ale když se to neděje ve vás a ve mně, co nám to pomáhá?

Záleží přece na tom, aby se toto ZNOVUZROZOVÁNÍ uskutečnilo také v každém z nás. Apoštol PAVEL přece pravil: „Ať se podrobují jakémukoli cvičení, tu nemám-li lásky, nic nejsem!“

„Když si duše přivlastnila božské, tu je jím proniknuta i vůle, která se stává jednotou s tím, co přijala. Tak vstupuje Bůh do duše. A nyní se začne řinouti z božského pramene lásky nadbytek do duše, takže vyšší síly se vlévají do nižších, a nižší do zevního člověka a tak ho povznesou nad všechno nízké, že celé jeho chování je zduchovněno. Neboť tak, jak duch působí z božského popudu, tak bude zevní člověk působit z popudu ducha, z popudu Nejvyšší Lásky.“

Budeme-li naplněni touto božskou láskou, budeme jistě s větší trpělivostí snášet bolesti a utrpení, jímž se nebudeme moci vyhnout – a s trpělivostí a s větším porozuměním budeme snášet i ty lidi, kteří nás nepochopili.

„Sjednotíme-li co nejdokonaleji svou vůli s vůlí NEJVYŠŠÍ LÁSKY, potom ať učiníme cokoli, učiní to LÁSKA SAMA.“

Nechť tato slova Mistra Eckharta stanou se vodítkem i na naší cestě a

NECHŤ JE TATO CESTA POSVĚCENA
NEJVYŠŠÍ LÁSKOU.

Miloš Mikota
MEDITACE

(Ke studii „Mistr Eckhart a zen“)

Utišme se a uzavřme brány svých smyslů
a vejděme do svatyně svého srdce,
abychom se tu setkali prostřednictvím své duše
s Duchem Nejvyšším.

Zavíráme oči, abychom nevidouce Tebe viděli,
zavíráme uši, abychom neslyšíce Tebe slyšeli,
odpoutáváme se ode všech vnějších pocitů,
abychom naplnění klidem pocíťovali Tvou přítomnost
ve svém nitru, ve své duši a ve svém srdci,
Bože, který jsi Nejvyšší Láskou,
Nejvyšší Moudrostí a Nejdokonalejším klidem.

Pokud jsme Tě hledali mimo sebe, v tom či onom,
nenacházeli jsme kýžený klid
a bol a strasti nás zmáhaly, nemoce provázely
a zklamání nás ubíjela.

Jakmile jsme však poznali, že Ty jsi v nás
a naučili se v meditaci utišovat a Tobě se přibližovat,
pocítili jsme Tvou blahodárnou sílu.

V Tvé síle, Bože, našli jsme i svou sílu
a u vědomí Tvé přítomnosti v nás překonali jsme vše,
co vede ke zklamání a působní žal a bol,
cítíme se nyní zdravější a silnější odolávat všem pokušením,
která nám v minulosti bránila v cestě k Tobě, Bože náš.
Kéž sjednoceni s Tvou vůlí, Bože, Lásko Nejvyšší, kráčíme cestou Tvou a
Ty, L Á S K O N E J V Y Š Š Í , žehnej našemu úsilí.

Tak se staň!

Albert Schweitzer /14.1.1875 – 4.9.1965/

Věčnost a čas

(pohádka)

Byl jednou jeden malý světec, který dlouhá léta vedl šťastný a spokojený život. Když jednoho dne v klášterní kuchyni umýval nádobí, přišel k němu anděl a řekl: „Pán mě k tobě posílá, abych ti vyřídil, že přišel tvůj čas.“

„Děkuji Pánu Bohu, že si na mě vzpomněl,“ odpověděl malý světec, „ale vidíš tady tu horu nádobí, kterou mám ještě umýt? Nechci vypadat jako nevděčný, ale nedalo by se to s tou věčností odsunout, než s tím tady budu hotový?“

Anděl na něho pohlédl andělsky něžně a laskavě a řekl: „Uvidíme, co se dá udělat.“ A zmizel.

Malý světec se zase vrátil ke svému nádobí a potom ještě ke všem možným dalším pracem. Jednou se právě oháněl motykou na zahradě, když se před ním náhle zjevil anděl. Světec ukázal motykou na zahradu: „Vidíš toho plevele tady? Nemohla by ta věčnost ještě trochu počkat?“

Anděl zmizel i tentokrát.

Světec doplel zahradu a dal se do natírání stodoly. A tak pokračoval dále a č a s mezitím běžel ...

... Jednou pečoval v nemocnici o nemocné. Právě podával doušek studené vody pacientovi a horečkou, když tu opět uviděl anděla před sebou.. Tentokrátě světec jen soucitně rozpráhl ruce a očima ukázal na nemocniční postele. Anděl zmizel beze slova.

Když se toho večera malý světec vrátil do své klášterní cely a klesl na své tvrdé lůžko, vzpomněl si na anděla a na tok jak dlouhý čas mu anděl poshověl. Najednou se cítil velice starý a velice unavený a řekl: „Ach, Pane, nemohl bys teď poslat svého anděla? Byl by mi velice vítán.“

Sotva to dořekl, stál anděl tady ...

„Jestli mě ještě chceš,“ řekl světec, „tak nyní jsem připraven odejít na věčnost.“

Anděl na něho pohlédl andělsky něžně a laskavě řekl:

„A kde si myslíš žes byl po celý ten čas?“

Obec unitářů v Brně vydává dvouměsíčník “Poutník“ obsahující původní články členů a přátel Unitárie, články z historie unitářství, poezii, aktuality i zábavu.

E-mailová adresa: unitaria.brno@seznam.cz. Viz též www.unitaria.cz. Pokud si přejete tento program nebo časopis “Poutník“ dostávat e-mailem, sdělte vaši e-mailovou adresu v kanceláři Obce unitářů v Brně.

Redakční rada: Rev. Mgr. Jarmila Plotěná, Bc. Daniel Novotný,
Ing. Dalibor Halouzka, Ing. Ivan Sommer, Ing. Pavel Sedlák

Za obsah článku nese odpovědnost jeho autor.

MK ČR E 16083

PROGRAM NA MĚSÍC ZÁŘÍ 2016

Úterý 17:30 - 19:00 Staňkova 18a

6.9; 13.9; 20.9; 27.9

ZPĚV DUCHOVNÍCH PÍSNÍ A MANTER

Středy od 17:00 Staňkova 18a

7.9.:*Rev. Jarmila Plotěná* SLUNEČNICE – zdravotní cvičení a meditace

14.9.:SETKÁNÍ NAD INSPIRATIVNÍM TEXTEM

21.9.:*Ivo Koukol*: VYVÁŽENÁ STRAVA – návod

Čtvrtek od 18:30 Staňkova 18a

8.9.: *Setkání skupiny ALLAN KARDEC: Zázraky víry*

Pátky 17:00 - 19:00 Staňkova 18a

2.9.: *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná*: VĚČNOST A ČAS – otázka času na duchovní cestě

9.9.: *Rev. Mgr. Jarmila Plotěná*: NEJEN BARVY PODZIMU, o tom, jak nás ovlivňují barvy

16.9.: *prof. PhDr. Ing. Miloš Dokulil, DrSc*: ROZJÍMÁNÍ O POSELSTVÍ TGM DNEŠKU. Je ještě adresné a věrohodné rozjímat nad odkazem TGM v 21. století?

Úvaha autora těchto publikací o T.G. Masarykovi:

Zpětné zrcadlo Masaryk – tři sondy také do naší dnešní krize (2005)

Masarykovské návraty (2006)

Masaryk a náboženství – Sedm zastavení k 75. výročí úmrtí TGM (2012)

Prof. M. Dokulil je kromě dalšího autorem významné publikace Křesťanství v perspektivě (2014). Publikace se týká raných počátků antitrinitářství.

23.9.:*Bc. Daniel Novotný*: CESTA MEDITACE

30.9.:*Rev. Mgr. Jarmila Plotěná*: ŠTĚSTÍ V NÁS aneb nepadne štěstí z nebe

Obec Unitářů v Brně, Staňkova 18a, 602 00 Brno,
budova OSC a.s., 3 patro.

Doprava: tramvaj číslo 1 a 6 - zastávka Hrnčířská

www.unitaria.cz/brno

